

Előfizetési árak:	
Egész évre	12 frt
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyen szám 4 kr. —	

**Kiadóhivatal:**  
Pleita Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,  
hová az előfizetések és a lap  
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

# TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

**Szerkesztéségi iroda:**  
Nagy-Becskerek,  
Zápolya-utca 1-85 szám,  
hová a lap szellemi részét, illető  
minden közlemény intézendő.

**Hirdetések**  
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.  
Azonkívül az összes hirdetői  
irodáknak.

Megjelenik mindennap,  
vasár- és ünnepnapok  
kivételével.

## A parlamenti szezon végén.

Nagybecskerek, május 25.

Főrendiház, képviselőház megválasztotta a delegáció tagjait, a parlament nevezetesebb törvényhozási munkával a nyári szünet előtt már nem foglalkozik: még néhány nap és véget ért a politikai évszak. Korántsem volt e parlamenti szezon munkában, eredményben, sikerben annyira szegény, mint azt a szabadelvű kormány ellenségei elhíthetik. Csak az oly szerencsésen elhárított legutóbbi válságra kell visszapiantani, hogy újból világosan magunk előtt lássuk az ellenzéki „műdüh” nyomorúságos voltát, belássuk, hogy nem a rossz kormányok közül való az olyan, amelynek képességében ilyen megátalkodott honmentők szeretnének kételyeket támasztani, amilyenek a mi parlamentünk többé-kevésbé „titkos” néppártbeliei.

Az a komoly válság, mely a kormányt és többségét fennállásában oly közelről megfenyegette, a lehető legkedvezőbbben el van intézve. Az uralkodónak igazságos, alkotmányos és bölcs szelleme, mint annyiszor az évek hosszú során, ez alkalommal is megtalálta hű magyar nemzet szívéhez az utat és oly veszedelmeket hárított el fejünk felett, melyek nagyságáról a gondolkozni tudó hazafi csak most, az izgalom után, alkothat magának kelő fogalmat. Oly kényes momentumok játszottak bele a nagy komplikációba, a melyek ugyancsak erősen próbára tették az összes döntő és intéző faktorok körültekintését. A szabadelvű többségnek s vele az ország tulnyomó nagy részének száza oka van a dolgok fordulataival megelé-

gedettnek lenni. A magyar állam tekintélye csorbitatlanul került ki. A mellett a külpolitikának országszerte helyeselt azon irányzata, mely a hámasszövetség fenntartásában látja a béke hatalmas biztosítékát, rendületlenül megállhatja helyét. Külső-belső ellenségeink a válság lefolyásából többrendbeli oly tanulságokat meríthettek, amelyek csak termékeny és üdvös hatással lehetnek a szabadelvű nemzeti politika további fejlődésére. A kabinet állásával együtt a delegáció tanácskozásainak nyugodt menete is biztosítva van. A hátralevő egyházpolitikai javaslatok terén újból nagy lépés történt előre. „Megalkuvás” e téren nem lesz. Az ügynek észre való halasztása jól meg van fontolva és az akció sikerét többé nem veszélyeztetheti.

A külügyi hivatallal tiszta helyzet van teremtve, anélkül, hogy a magyar közjog legstriktebb alkalmazása a kiegyezési művet alapjában megrendítette volna, mint azt a „nemzeti aspirációk” bérlői reá fogni szeretnék.

Közéletünk minden tényezőinek jól fog esni a parlament két házának pihenője. A szabadelvű többség majd erőt meríthet alatta a még programmon levő nagy reformmunkák megkezdéséhez, — a minden áron való ellenzékédés meg, mely „nemzeti”, „független” és „egyedül hazafias” akar lenni, hadd szedje össze magát új támadásokra, melyek csupán a teljes lejárását segítik elő. Tudja a nemzet józan többsége, hogy az ily viselkedéssel az ellenzék csak a saját fészket piszkítja.

## Megyei tavaszi közgyűlés.

— Negyedik nap. —

Nagybecskerek, május 25.

Ma végre bezárult az idei tavaszi közgyűlés, amelynek bő tárgysorozatot négy teljes ülésen tárgyaltak. A mai záró ülés, miután néhány alárendeltbő jelentőségű kérdésen tulesett, a tavaszi kongregáció legfontosabb tárgyát: a megyei központi hitelintézet ügyét vitatta meg végezetül. Erről a nagyfontosságú, következményeiben a megye pénzügyi s közvetve közigazgatási életére is messze kiható ügyről s a közgyűlés mai utolsó napjának egyéb tárgyairól alább következik tudósításunk:

Jelen voltak: Rónay Jenő főispán, Daniel László alispán, dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, Rigó István, dr. Vinczshidy Ernő, Hegedűs János, Szilágyi Albert, Filkovic Boldizsár, Jankó Ágoston, Krztics János, Csávossy Ignác, Kéler Ákos, Lauka Gusztáv, Kovách Ágoston, dr. Mihailovich Ödön, Réczey Gyula, Semsey Gyula, Smazsenka Ernő.

Farkasd községe az utolsó kolerajárvány elfojtása körül való költségek fedezésére 2247 frt 09 kr államsegélyt kapott. 3000 frt költség azonban, ami fedezetlenül maradt, a község által utólag fedezetett, a fedezetlen maradt 1500 frt tekintetében a község három év alatt visszafizetendő előlegért folyamodott a megyei törvényhatósághoz. A közgyűlés a község e tekintetben hozott határozatát, miután a költségek sürgősen fedezendők, jóváhagyta és elhatározta, hogy a közjótékonyági alaptól 4 és fél % kamat mellett három év alatt egyenlő részletekben visszafizetendő 1500 forintnyi előlegot ad a községnek, tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a kolerajárvány alkalmával kiküldött miniszteri biztos a felmerülő összes költségeknél az államkincstár által leendő viseletére tett ígéretet, a közgyűlés egyben elhatározta, hogy a belügy-miniszteriumhoz, minthogy a nyújtott államsegély csak részben fedezte a költségeket, a miniszteri biztos akkori ígérete alapján feliratot intéz, amelyben az államsegély akként való pótlását kéri, hogy azzal az összes költségek fedeztetessenek.

## A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

### Uton-utfélen.

Drezda—Berlin.

— „A Torontál” eredeti társzaja. —

Az a gondolatjel, melylyel a két várost elválasztottam, három kellemesen eltöltött napot jelent, melyet egyaránt köszönök a szász király meglepő szép székvárosának és annak a gyönyörű hegyes vidéknek, mely Bodenbach és Drezda között ejti bámulatba a természet barátját, a — szász Svájcznak. Sokkal, de sokkal több figyelmet érdemelne ez az istenkegyeltei Al-Svájcz, mint amennyiben a praktikus csehek és a természet bájai iránt valami különös előszere-tettel nem viseltető szászok részesítik.

Innen-onnan egy hete lesz, hogy itt vagyunk a nagy német birodalom fő- és székvárosában. Meghajlom nagysága előtt, de isten panaszkép ne vegye, nekem ez a Berlin olyan-nak tetszik, mint az előkelő gazdag ember, ki nemrégiben kapott nemességet. Új a díszruha, a hintó és rajta a czimer, a kocsi livréja, a palota, új mind, és fényes, ragyogó, de ami nem új, az nagyon is arra mutat, hogy itt nem voltak mindig ilyen uri módban s lázasan kell dolgozni, hogy az egykori alacsony származás nyomait eltüntessék, melyre a városok épügy nem szeretnek visszaemlékezni mint az emberek. Az új Reichstagsgebäude immár készen van annyira, hogy üléseit ott tartja a birodalmi tanács. Ime a parvenu palotája. Megvan-

nak a muzeumok és a Nationalgallerie is, igaz hogy majdnem kizárólag olasz, hollandi, belga és lécsi mesterek műveivel táplálva, mert a németek művészete még nem produkált egy negyedszázad alatt annyit, hogy azzal tele lehetne rakni a muzeumokat és képtárakat. Az új postapalota, a városháza és a Wilhelmstrasse fényes palotái feltétlenül imponálnak az idegennek, de aztán ott van a puritán királyi palota, melynél mi mégis csak fényesebbet és nagyobbat kívünnánk a német birodalom császáriának, szerényen nyújtózik a szűk operaház, félenken hívogatja látogatóit a Königliches Schauspielhaus s még megfelelő templomuk sincs az ajtatos hívőknek, no de lesz, mert most épül a Spree partján a 13 millió márkára tervezett hatalmas dóm, csak hogy szentelt csarnokaiban unokáim könyöröghetnek majd az eget Urához, ha továbbra is így halad az építkezés.

Ezzel azonban távolról sem akarom kisebbiteni e hatalmas város érdemeit, mely nemcsak katonaság és drill dolgában, de az ipar terén is vezet ma a kontinens összes városai között. Csupán az első külső benyomásomnak akartam kifejezést adni, az pedig sok tekintetben nem lepi meg a legkellemesebben az idegent.

Amire legkíváncsibb voltam, az a német birodalom tanácsa. Az ülésbe nem nehéz jutni, sokkal könnyebb mint például a vidéki embernek a magyar képviselőházba. Elég érdekes ülést találtam el, mert a bimetalizmus kérdése élénk vitát provokált a konzervatívok és liberálisok között. Ennél a vitánál volt alkalmam a szabad-

elvűek világhírű szónokát Richtert hallani. Olyanforma alak mint Polónyi Géza, de beszédes arccal, melyből kellemesen visszatükröződik a szellem és az ész. Röviden beszélt, pathosz nélkül, de sok szatirával, és a ház folytonos derűtségéből ítélve, talál ahová út. A birodalmi kancellár legnagyobb sajnálatomra nem volt jelen, helyettese Bötticher államtitkár, ki feltűnően hasonlít Szapáry Gyula grófhhoz, ügyes debatternek látszik. A többi szónok nem szolgált rá, hogy róluk megemlékezzék bárki is. Kiveve az egy Singert, a híres szociáldemokratát, ki egyéb eszme híján, arra kérte az elnököket, hogy győződjék meg a birodalmi tanácsülés határozatképességéről. Ezért az indítványért őszinte hálával tartozom Singer urnak, mert következtetett a névszerinti szavazás, tudvalevőleg a legjobb módja annak, hogy az ember sok képviselőt megismerjen. A külföldön is híressé vált emberek közül a szociáldemokrata Bebel is elmondta a „hier” t, ki Singer előtt ült egy padban egyedül, mogorván, talán a jövő világról álmódzván. A baloldalon ült Bismarck Herbert gróf, a nagy kancellár érdekes fia. Épen levelet írt. Apró, elegáns levélpapírost használt, s ha szabad azoknak hinni, kik Herbert gróft Herkulesfürdőn látták, tán bizony szerelmes levelet írt. Erről természetesen biztos adataim nincsenek.

Berlin legérdekesebb utcája a Friedrichstrasse, amelynek egyik farkán fekszik a nagysága (és drágasága) által kiváló Central Hotel, ez a szálloda, mely magában véve is város, melyben reggeltől estéig muzsikálnak azok a barbá-

Szerbnagyszentmiklós község határozatának azt a részét, hogy 29000 forint költségen polgári iskolát épít, jóváhagyja, az e célból felveendő 50000 forintos kölcsönre vonatkozó részét azonban feloldja és a községet utasítja a közgyűlés, hogy az iskola felépítésének költségeire más fedezetet keressen.

A torontálmezei gazdasági egyesületnek a megyei központi bizottság szervezési szabályrendeletére vonatkozó javaslata egy lényegesen módosítással elfogadtatik. Jóváhagyott ezután Nagyikinda városnak a kéjhölgyekre vonatkozó szabályrendelete és a bérkocsi-ipar gyakorlásáról szóló szabályrendelet tervezete.

Torontálmezei közkórházainak szervezéséről és igazgatásáról a m. főügyész által kidolgozott szabályrendelet némi módosításokkal elfogadtatik és 30 napi meghirdetés után a belügyminisztériumhoz jóváhagyás végett felterjesztetni határozzatik.

Tárgyatartik ezután az ez évi április 4-én tartott rendkívüli közgyűlés által egy megyei központi hitelintézet alakítása céljából kiküldött bizottságnak a munkálata, amelynek Rónay Jenő főispán bizottsági elnök részéről a törvényhatóságokhoz intézett jelentésben kifejezésre jutott javaslata oda irányul, hogy a törvényhatósági bizottság a hitelintézet által kibocsátandó üzletrészekből 100000 forint névértékűt jegyezzen, az Erzsébet-, a rendelkezési, a házi pénztárt segélyző, a megyeház és Jókai-alapban foglalt körülbelül 100000 forint terhére. Ezenkívül a megyei községek és földbirtokok lennének a jegyzésre felhívandók. A törvényhatóság által jegyzendő üzletrészek felmondhatók és visszavonhatók, ha a hitelintézet tartalékai 200000 fortra szaporodnak fel. Az intézet vezetésére a törvényhatóságnak döntő befolyás biztosítottatik. A központi hitelintézetet a vidéki hitelintézeteknek csak legfeljebb 1%-kal drágább pénzt adhat annál, amelyet kap és a vidéki hitelintézetek drágább kölcsönöket nem adhatnak, mint 1%-kal nagyobb annál amit élveznek.

Az állandó választmány javaslatára, amely tegnap délutáni ülésében foglalkozott a nagyfontosságú tárggyal, a közgyűlés névszerűen szavazással egyhangulag kimondja, hogy a kp. hit. int. alakítását elhatározza, a 100000 forint megosztva, a betervezett alapszabályokat azonban csak akkor tárgyalja, ha Daniel László alispán a fővárosi pénzügyintézetekkel hozzájárulásuk tárgyában folytatandó tárgyalásairól betervezett jelentését, ami a legközelebbi közgyűlésen fog megtörténni. Az alapítási tervet kibocsátása, a bizottsági munkálatait kifejezett elvek és kikötések figyelembe vétele mellett kidolgozandó alapszabályok elkészítése, az üzletrészek birtokosának összehívása, azóval minden a hitelintézet alapításával járó teendőket ellátását a közgyűlés a megye alispánjából, főjegyzőjéből és főügyészből álló végrehajtó bizottságra ruházza. A közgyűlés azután elhatározta, hogy a megyei községek üzletrészek jegyzésére hívja fel, hogy továbbá a megye pénzeit állandó elhelyezésére, a döntő befolyása és felügyelete alatt álló központi hitelintézetre bizza, hogy egyuttal

a községi hitelintézetet szervezését is elősegítendő a megyebeli főszolgabírákat a hitelintézet kezdetek megalakításában való közreműködésre hívja fel.

Több tárgy nem lévén, elnököl főispán a tavaszi közgyűlést a bizottsági tagok éljenzése közben berekeszti.

## HIREK.

### Tájékoztató.

Május 25. Megyei tavaszi közgyűlés.

Május 26. A nagybecskereki ipartestület közgyűlése.

Május 30. Bankett és bál Daniel miniszter tiszteletére.

Május 30. A szerb jótékony nőegylet közgyűlése.

Junius 2. A jótékony nőegylet tavaszi mulatsága.

A gőzfürdő naponta reggeltől 5 órától nyitva van 5k részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma délben Török-Becsére utazott. Kíséretében vannak Jankó Agoston, a felső torontáli ármentesítő társulat elnöke, a társulati alelnök, mérnökök és Molnár Mihály a nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat igazgatója, akiknek társaságában a főispán, mint a felsőtorontáli ármentesítő társulat elnöke, megvizsgálja a társulatnak Aracstól egészen Szemlakig húzódó töltésvonalát.

— A miniszter torontáli útja. Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter, a pancsovai választókerület országgyűlési képviselője első ízben a nagyfontosságú parlamenti tanácskozásokra, másodízben pedig a torontálmezei árvízveszedelem okozta izgalomokra való tekintettel elhalasztott torontáli útját e hónap végén mégis megtesszi. A miniszter utiprogramja ezuttal is az lesz, amit a multkoriban tervezett látogatás alkalmával már megállapítottak. A miniszter e hónap 30-án indul el Budapestre. A megyei küldöttség Széregyén, mint a vármegye határán fogadja, aztán a miniszter a küldöttség kíséretében Nagyikindán és Elleméren való megállással, ahol üdvözlések lesznek, Nagybecskerekre érkezik. Itt este hétkor a kaszinóban diszebed, kilencz órakor pedig a megyei székház nagytermében bál lesz a miniszter tiszteletére. Másnap délelőtt kilenczkor a miniszter megtekinti a szőnyeggyárat, tizenegykor pedig a küldöttségek tisztelgését fogadja a megyei székház nagytermében. Délben aztán külön-

vonaton indul a miniszter választói körébe, Pancsovára, ahol választói és küldöttségek tisztelgését fogadja. Délután hatkor diszebed lesz, amely után a miniszter Nagybecskereken és Nagyikindán való megállással különvonaton visszautazik Budapestre. Az ünnepekre a közbeeső idő rövidsége dacára is széjjel küldték a meghívókat, mindazonáltal megeshetik, hogy némelyek idejében nem vehetik kézhez. Mindazok, akik tehát meghívót véletlenségből nem kapnak s részt akarnak venni, sziveskedjenek a fogadó küldöttséghez való csatlakozás dolgában a megye alispánjánál, a bankettre vonatkozóan báró Hauser főispáni titkárnál, vagy Réczey Gyula főmérnöknel, a bálra vonatkozóan pedig báró Feilitzsch Berthold tb. m. főjegyzőnél vagy Zsiros Imrénél e hónap 30-ig jelentkezni. A miniszter torontáli időzésének részletes programjára különben még visszatérünk.

### — A tüzoltó szaktanfolyam záróvizsgálai.

A torontálmezei tüzoltó szövetség által fentartott tizenöt napos szaktanfolyam, amelynek végetéréséről már lapunk tegnapi számában adtunk hírt, az örtanyán tegnap megkezdett záróvizsgáját ma a városháza tanácstermében folytatta és be is fejezte. A vizsgákon Rónay Jenő főispán, mint a tüzoltó-szövetség elnöke is jelen volt. Ott volt továbbá ifj. dr. Demkó Pál, a tüzoltó-szövetség alelnöke és Christie Loránd budapesti önkéntes tüzoltóegyleti tisz, a szaktanfolyam előadója, aki a tanfolyam végzett hallgatóit megexaminálta. Összesen 31, tehát a tanfolyam valamennyi hallgatója jelentkezett a vizsgára, nevék és lakóhelyök szerint a következők:

Herald Lajos, Oriold Miklós, Theisz Ferencz és Koczent Pál (Nagybecskerek), Löw Gyula és Szakál István (Nagyikinda), Rajkov János (Számos), Flesch Simon (Bresztovacz), Parmantye Döme (Klekk), Schön Adám (Oppova), Szemesik József és Szadov Kristof (N.-Komlós), Zolnay Antal (Aracs), Weisz Fülöp (Melencze), Lengfelder Márton (Basahid), Brusztu Triva és Zomborszky Jován (Karlova), Povoschan János és Starz Lajos (Zsombolya), Anton Antal (Párdány), Jánosy Sándor (T.-Aradacz), Wersching Mátyás (Ujpecs), Zummer Péter (Jankahid), Kirchner Miklós (Ecska), Borbu István (Orlovát), Avinics Miklós (Szeferin), Jozef Henrik (B.-Szt.-György), Joancsics János (Módos), Guzsvar János (T.-Erzsébetlak), Schuch Mátyás (Ernesztaháza) és Otinger Sándor (Bótos).

Ezek közül kilenczen kitűnő, kilenczen jeles, nyolczan jó és öten elégséges eredménnyel tettek

rokat, kiket zenészeknek hívnak. A Friedrichstrasse forgalma, az igazi világváros sűrűségű forgása, melyben elvész az egyén. Itt nyílik alkalomunk meggyőződni, hogy Berlin csakugyan első iparvárosa a világnak, mert — kivéve talán egyes cseccbecsüket, miket a francziák szebben készítenek — itt gyűtt van minden, mit emberi kéz a modern technika segítségével előállíthat, s ami a szépségénél jobban meglepi azokat, kik minden csinos darabot borsos áron szoktak megfizetni, az a árak olcsósága. Nincs az a tárgy melyet itt annyi márkáért meg nem vehetsz mint otthon forintért.

S itt a Friedrichstrassén fejlődik ki az az élénk éjjeli élet, melynél pezsgőbbet csak Páris tud felmutatni. Hová megy és honnan jön az a sok ember, azt nem tudni. Mert színház után legtöbben haza mennek, orfeum vagy zengeráj Berlinben alig van, még az egykoron híres Ronacherből is operettszínházat csináltak, a kávéházi élet is alig számbavehető, de annyi bizonyos, hogy éjjel után is annyi ember mozog a Friedrichstrassén mint akárhány nagy városban nappal.

Együtt mozog itt minden. Uri ember, munkás, járdataposó, kifosztott és természetes szépségek, fiatal és vén gigerlik, kíváncsi idegenek, nyugodtan szemlélő rouék, s a párisi éjjeli életből híressé vált újságírók, kik azonban itt sokkal csendesebbek mint a francia fővárosban. Csak egy tolakodó gamin van, az aki a Heirathszeitungot árulja. Valahányszor haza megyünk a Friedrichstrassén, mindig kínálja a lapját. Tegnap végre meguntam a odaszóltam neki:

— Hisz látja, hogy házasmember vagyok. Mire ő hamisítatlan berlini németiséggel így felelt:

— Nanu, hern See, versuchen See's doch noch eemal. Doppelt hält besser.

Nevetve utasítottam vissza mindkétajánlatát.

Szándékosan mellőztem eddig a leghiresebb pontot: az Unter den Linden-t. Ugy veszem észre, hogy a hársak alatti ut dícsősége a multaké. Mert először nincsenek már hársfák. Kიდőttek ők is, mint sok más fa, s a csemeték, miket utánuk ültettek, nem nőttek meg annyira, hogy diszt képezzék egy térnek. S a hársakkal ugy látszik kimaradtak az emberek is. Most már csak az idegenek sétálnak vagy kocsiháznak ott, mert Baedeker azt mondja, hogy az elegáns világ Unter den Linden ad magának találkát. Nos hát az elegáns világnak nem láttam nyomát, de találkát azt hiszem igen sokat rendeznek a hársak néma utódjai alatt (többnyire gesztenyefák) s az elegáns vendéglők legtöbbike szomorú tapasztalatom szerint arra szolgál, hogy a félvilág hölgyei és urai jól érezzék magukat.

Egyáltalán bajos elgondolni, hogy az Unter den Linden valaha vetekedhetett volna a párisi Boulevard des Italiens imponáló vonalával, a bécsi Franzensring építészeti szépségével vagy a budapesti Andrassy ut sajtásmérő bájával. Azt hiszem, csak az idegenek tették azt a helyet híressé, mert annyian járnak csudájára, hogy ők maguk népekké változtatják azt a helyet, melyen a berliniek közül csak a dadák és a kis babák és ezek társaságában a

bakák érzik magukat jól. E mellett bizonyít az a körülmény is, hogy a gyermekek számára külön homokot hordat oda a hatóság, s a kicsinyek vígan építik homokházaikat, míg őrözik a sedani gyözők utódjaival enyelegnek. Edes jó Baedeker ur s ti valamennyien kik a régi Berlin ismertetek, ne fogjátok rá erre a dadatanyára, hogy elegáns hely.

A disztinyvált közönség, mint arról alkalmunk volt meggyőződni, az állatkertbe jár ilyenkor sétálni s a számos droschken kívül csakugyan igen sok előkelő fogat áll meg a fashionable kávéház előtt, de azok is többnyire — egy lóval járnak. Hiába, a német ott takarékoskodik ahol lehet.

Ami feltétlen elismerésemet vívta ki, az a berlini sajtó. Nem áll módomban megítélni, mennyire őszinték és tárgyilagosak a lapok, ha itteni viszonyokról van szó, de azt láttam, hogy a magyar politikai helyzetről kitűnően vannak informálva, s a Kálnoky-Bánffy krízisről naponta époly kimerítő mint objektív jelentéseket olvastam az itteni hírlapokból, a melyekből oly jól voltam tájékozva akárcsak oda haza. Mily kellemes ellentét a francia lapok felületességéhez és arroganciájához, melyek mást nem ismernek mint Franciaországot, s ha irnak idegen országokról, bolondot mondanak.

A sajtóban is bebizonyítják, hogy okos gondolkodó emberek. Bismarck jól tudta miért mondja, miután megteremtette a német egységet: „Wir haben die Deutschen in den Sattel gehoben, sie werden zeigen, dass sie reiten können.“

B—r L—s.

le a vizsgát. A záróvizsgák után következett a véggyakorlat, amelyre a tanfolyam végzett hallgatói és a nagybecskereki önkéntes tűzoltók két tolétrával, egy hidrofórral, egy kocsi- és egy gőzfecskendővel s megfelelő számú vízfordókocsival vonultak fel és foglaltak a plébániatemplom mögött állást. Oltási objektumul a városház épületén jelzett tüzeset volt adva. A hármaskürtjeire szédítő gyorsasággal robtak a kocsik a városház elé, ugráltak le a derék tűzoltók és állították fel a tolétrákat, helyezték készenlétbe a különböző fecskendőket, köztük a hatalmas aranyú gőzfecskendőt is. Előbb a mentő ponyvával tettek kitűnően sikerült próbát. A városházának a Hunyady utcára néző első emeleti ablakából egymásután három tűzoltó ugrott le a kifeszített ponyvára és termelt aztán sértetlenül az aszfaltjáróra. Majd működésbe hozták a fecskendőket, amelyekből, különösen a gőzfecskendő két tömlőjéből vehemens erővel sistergett a sok hatalmas vizsugár, rövidesen vízzel borítva a városháza terjedelmes tetőzetét. Mindez nagy gyorsasággal, hiba nélkül való precizitással ment végbe. A szerelések minuciózus gondossággal való működése Kuhn János nagybecskereki tűzoltóparancsnoknak az érdeme. A véggyakorlat befejezésével Ronay Jenő főispán, a szövetség elnöke, aki a gyakorlatokat végignézte, elismerését fejezte ki a mutatónyokért Christe Loránd előadónak. A véggyakorlatnak tömérdek nép volt a közönsége, amely végül lelkesen megéljenezte a tűzoltósereget. A szaktanfolyam hallgatói ezután csoportosan lefotografálták magukat.

— A vörös kereszt országos közgyűlése. Budapestről írják, hogy a magyar országos vörös kereszt egyesület közgyűlése iránt, mely e hónap 27-én délután négy órakor lesz, a főkegyeltek élénk részvételét tanúsítanak. Képviselőket jelentettek be többek közt a torontálmezei és a zombolyai választmány is.

— A tavaszi ünnepség. A nőegylet által június hó 2-án az árvízkarosultak javára rendezendő tavaszi ünnepség vidéki hölgybizottsága is serényen folytatja működését. Ma dr. Szántó Adolfné Ittebéről 6 ft 20 krt, dr. Kovácsky Ferenczné Elemerről pedig 7 frtot küldött be. — Ma este nyolczkor tartja az ünnepség nagybecskereki hölgy- és férfirendezősege a kaszinóban első elegyes ülését, amelyen az albizottságok tesznek eddigi működésükről jelentést. Megbeszélnek továbbá az ünnepség részletes műsorát, megállapítják többek közt a fecsképósta módozatait és egyáltalán mind azt, ami az ünnepség sikerének biztosítására szükséges.

## Táviratok.

### A magyar delegáció jelölései.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar delegáció tagjai ma délben Jókai Mór elnöklete alatt kijelölő értekezletet tartottak. Elnöknek gróf Andrássy Aladárt, alelnöknek Széll Kálmánt jelölték. Kijelölték egyúttal az albizottságokba választandó tagokat is.

### A recepció és vallásszabadság.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az igazságügyi bizottság tegnap tárgyalta a recepcióra vonatkozó főrendiházi ízenetet. Pap Géza előadó, Wlassits Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és mások hozzászólása után a bizottság megállapodott benne, hogy a recepció törvényjavaslatnak a főrendiház által való szövegezését elfogadja, a kihagyott átterési szakaszt pedig a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatba veszik be, amelyet változatlanul fentartanak.

### Országgyűlés.

(A képviselőház ülése május hó 25-én.)

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szilágyi elnök bemutatja a nyitrai választás ellen beérkezett kéré-

vényt, amelyet a Ház a negyedik bíráló bizottság elé utasít. Beterjesztetnek a közoktatásügyi és igazságügyi bizottságnak a hátralevő két egyházpolitikai javaslatról elkészült jelentései, amelyek ősszel kerülnek a képviselőház napirendjére. Elnök felhatalmazást kér és kap, hogy a szünetek alatt a szükséghez képest ülést hívasson egybe és hogy a király születésnapjakra a Ház szerencsekívánatait tolmácsolhassa. Több vasuti törvényjavaslat harmadszori olvasásában való elfogadása után a Ház a közgazdasági bizottságban Szemere Huba lemondása folytán megüresedett tagsági helyre Kossuth Ferenczet választja meg. Péchy Tamás megintertpellálja a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi minisztereket, szándékukban áll-e a gazdasági kongresszus határozataiban kifejtett eszméket a nyári szünetek alatt feldolgoztatni, Remete Géza pedig a Mura szabályozása és az árvíz sújtotta lakosság felségelése iránt intéz interpállációt gróf Festetich földmívelésügyi miniszterhez. Végül Molnár Józsiás intéz kérdést, ugyancsak gróf Festetich miniszterhez, a közbányai sertésvész ügyében.

### A magyarok a hofburgban.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Voce della Verita római ujság írja, hogy a magyarok a hofburgban jelenleg oly kiváltságos helyzetet foglalnak el, hogy azzal szemben Agliardi egészen tehetetlen.

### Az országgyűlés elnapotása.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országgyűlést királyi leirat ez évi szeptember 26-kára napolja el, amikor is az egybeülő Háznak a két egyházpolitikai törvényjavaslat lesz a tanácskozási tárgya.

### Crispi beszédje.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafálják, hogy Umberto olasz király Crispiit tegnapielőtti beszédjeért üdvözölte.

### Háborog a Vezuv.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nápolyból telegrafálják, hogy a Vezuv reggel óta aggasztóan háborog. Tüzes lávafolyam ömlik krateréből.

Pompeji irányában. A kormány katonaságot küldött a nép távoltartására.

### Egy főispán halála.

Budapest, május 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből telegrafálják, hogy Stipcsies György, Modrus-megye főispánja, aki 1866. óta tölti be a méltóságot, ma délelőtt szívszélhűdésben meghalt.

## Nyilttér.

14 kr. méterenként divatosan mintázott nemkülömben ezer és ezer fajta czélszerű és elegáns női-, férfi- és gyermekruha-szövetek legújabb divat szerint, minden kivánalmat kielégítő igen finom gyapjú és gyapot kelmék

**Női ruhakelmék** portmentes szál. lakásnyi kézbes. legolcsóbb gyári árakon méter és darabszámra

készitő OETTINGER & Co., ZÜRICH (Schweiz) készitő levélpósto  
Gazdagtartalmu mintagyűjtemények kívánatra franco.  
Szinezett divatképek ingyen.

(185-5.3)

## Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejtethetetlen fiunk

### Fritz István

halála alkalmával részvénytárlkozataikkal felkerestek, vagy a temetésen résztvettek; különösen a helybeli főgymnasiumi tanári kar, tantestület, női zárda és Nocker karmester ur, őszinte köszönetünket.

(416 7.1)

A gyászoló család.

## Bucsú.

A zágrábi bankhoz választatván meg tisztviselőnek, mai nappal megválok a nagybecskereki takaré- és előlegegylettől, amelynek eddig tisztviselője voltam. Nagybecskerekről való távozásom alkalmából mindazon barátainak és ismerőseimnek, akiktől az idő rövidsége miatt személyes bucsút nem vehettem, ez uton mondok szívélyes istenhozzádot.

Nagybecskerek, 1895. május 25.

Stanisits Jenő.

(421-1.1)

\*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

Dr. Brájler Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Kabos Bertalan helyettes szerkesztő.

# Hirdetések.

## Tessék olvasni!

Midőn az

## első nagybecskereki magyar minta-borpinczémre

felhivom a t. közönség figyelmét, egyúttal b. tudomására adom, hogy ugyanott mindennemű finom **likörök**, magyar és francia **cognac**, **szilvórium**, valódi **törköly**, legfinomabb **thea-rum** és **thea**, magyar és francia **pezsgőkön** kívül jó magyar

## asztali borok

is kerülnek kimérésre, literenkint 30 krtól feljebb, 5 palaczk vételénél ingyenes hazaszállítással.

Mint a budapesti magy. kir. országos központi mintapincze egyedüli képviselője, dusan felszerelt raktárt tartok: **Balatonmelléki, Erdélyi, Magyaradi, Somtői, Villányi, Visontai, Mádi, Szamorodni, Olasz-Rizling, Balatonyöngye, Burgundi, Sziklósi, Szegszárdi, Buda-sashegyi, Mènesi és Malaga-palaczkborokból**, és kérem a t. közönség szives próbarendeléseit.

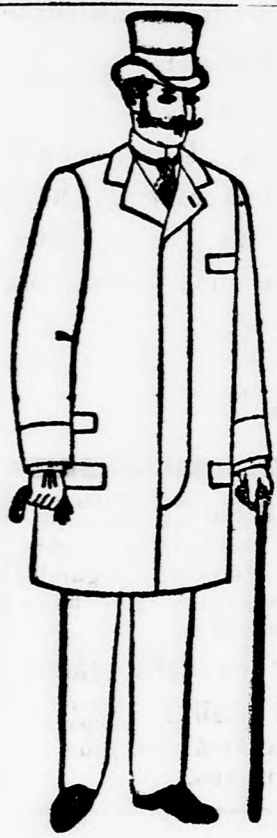
Tisztelettel

PLESZ LIPÓT

Nagybecskerek,

Linyáski-féle ház, a Klein-kávéház mellett.

(406-5.3)



### Felöltők

#### Mencsikofok

urak részére 7 frttól kezdve,  
fiúk és gyermekek részére  
3 frttól kezdve mindig rak-  
táron.

Vidéki megrendeléseknek  
a nem tetszők akadálytalanul  
visszafogadtatnak.

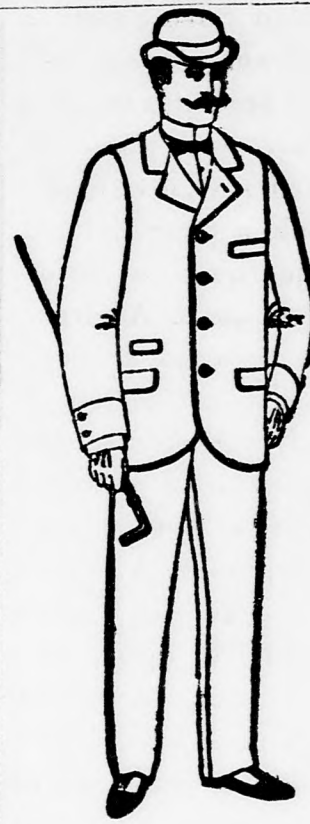
**Kovács Gedeon,**  
Nagybecskereken.

**Szabott árak!**  
(284 - x. 50.16)



Egy hét szobából álló uri  
lakás a megfelelő mellékhe-  
lyiségekkel, istálóval, kocsiszinnel  
és egy nagy szőlőkerttel kiadó.  
Ezen lakás esetleg két kisebb  
lakásra is osztható.

Közelebbit megtudhatni e lap kiadó-  
hivatalában. 136 - x.29



### Kamgarn

#### és finom öltözetek

gyapju-szövetből 12 frttól  
kezdve és külön legjobb  
minőségű nadrágok 2 frt  
50 krtól kezdve. Legdusab-  
ban felszerelt raktár

fiu- és gyermek-ruhákban

**Kovács Gedeon-nál,**  
Nagybecskereken.

**Szabott árak.**

(284 50.16)



Ezennel van szerencsénk a n. é. közönség  
becses tudomására hozni, hogy Nagybecskereken  
Torontálmegye részére egy

### főraktárt

nyitottunk és ennek vezetésével Fuchs Sándor  
urat bíztuk meg.

Ezen főraktárunkban a legelőnyösebben is-  
mert mindennemű

### vilagos és sötét söreink

ugy hordókban mint amerikai patent palaczkokban  
fejtve eredeti árainkban kapható.

**ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFÖZDE**  
BUDAPEST — KÖBÁNYA.

244 - x.10

### Téli ruhákat és bundákat

a nyáron át megőriz

**ROTHMILLER TIVADAR**

Nagybecskereken,  
Hunyady-utca (volt Kovács-féle gyógyszerár)

(387 - x.3)

Egy szép kézírással bíró

## Irodai gyakornok

fizetés mellett azonnal alkalmazást kap.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

(396 - x.4)

## Dr. Pejov Lipót

köz- és váltó-ügyvéd

irodája

Aradáci ut (Karácsonyi-féle ház) a klas-

(407 - 3.3)

trommal szemben.

## !Pénz!

földekre és házakra  
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.  
A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvétel felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak  
minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együtt ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany  
és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására,  
nemkülönbön mindennemű szelvények beváltására. 141-20.13

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

**Kadelsburger L.**

### Valódi kék és fekete színű cheviot-öltözetek

10, 12, 14 frttól 20 forintig.  
Divatoszöld és barna

### loden-ruhák

14 frt 50 kr, legfinomabb gyap-  
juszövet.

Fiú- és gyermek-ruhák  
2 frttól kezdve. Legnagyobb  
raktár mérték szerint, is sza-  
bott árak mellett

**Kovács Gedeon-nál**  
Nagybecskereken.



(c 284 - 50.16)



**A RICHTER-féle  
Tinct. capsici comp.**

Ezen Horgony-Pain-  
Expeller néven is is-  
meretes, igazán népszerű  
házi szer most már 25 év óta  
legjobb fájdalomcsillapító be-  
dörzsölésnek fényesen bebizo-  
nyult köszvény-nél, csúznál, tagszag-  
gatásnál stb. nél. A föld összes or-  
szágában nagy elterjesztést és biztos  
hatása következtében minden oldalról oly  
elismerést talált, hogy minden betegnek jog-  
gal ajánlható.

**A Tinct. capsici compos.**  
(Horgony-Pain-Expeller)  
kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések  
között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás  
és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyít-  
ék arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja  
különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás  
alkalmával vedjegyünkre, a vörös horgonyra figye-  
lendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem  
valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapha-  
tó 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krműi árban üvegen-  
ként; Budapestben **Török József** gyógy-  
szerésznél.  
Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiában.

20-15.7

## Női divattéren

mindig legújabb a raktáron s pedig:

köpenyek,	blousok,
gallérok,	leányruhák,
esőköpenyek,	alsósoknyák,
porköpenyek,	bébéköpenyek
fichus,	

stb. szabott árak mellett

**Kovács Gedeon-nál,**

Nagybecskereken

kapható.

(d 284 - 50.16)